

Nieuw reglement voor de procesvoering voor het Hof van Justitie

Geconfronteerd met een steeds toenemend aantal rechtszaken, waaronder meer prejudiciële verwijzingen, past het Hof zijn procedureregels aan om beter rekening te houden met de specificiteit van deze rechtszaken, en om in staat te blijven alle zaken binnen een redelijke termijn af te doen

Met de grondige herziening van zijn Reglement voor de procesvoering, dat op 1 november 2012 in werking zal treden¹, wil het Hof **zich aanpassen aan de ontwikkeling van de rechtszaken**. Ondanks de opeenvolgende wijzigingen van het Reglement voor de procesvoering van het Hof, is de structuur ervan niet wezenlijk veranderd sinds het eerste Reglement dat op 4 maart 1953 werd goedgekeurd. Dit Reglement legt nog steeds de nadruk op de rechtstreekse beroepen tussen een natuurlijke of rechtspersoon of een lidstaat en een instelling van de Unie, terwijl dit soort zaken in werkelijkheid, de beroepen wegens niet-nakoming en enkele specifieke categorieën van beroepen strekkende tot nietigverklaring daargelaten, vandaag de dag grotendeels buiten de bevoegdheid van het Hof vallen. In 2012 zijn het de prejudiciële verwijzingen van de rechterlijke instanties van de lidstaten die getalsmatig de belangrijkste categorie vormen van zaken die aan het Hof worden voorgelegd.² Het nieuwe Reglement voor de procesvoering wil deze realiteit beter weerspiegelen, door een specifieke titel aan deze verwijzingen te wijden, en tegelijk de daarin vervatte regels vollediger en explicieter te maken, zowel voor de justitiabelen als voor de nationale rechterlijke instanties.

Een tweede reden voor de grondige herziening houdt verband met de wil van het Hof om door te gaan met de sinds enkele jaren ondernomen inspanningen om in staat te blijven, bij een toenemend aantal rechtszaken, de zaken binnen een redelijke termijn af te doen.³ Het nieuwe Reglement voor de procesvoering voert daarom een aantal maatregelen in die **een snelle en doeltreffende behandeling van de zaken in de hand moeten werken**. De maatregelen die in dit verband vermeldenswaard zijn, zijn met name de mogelijkheid voor het Hof om te beslissen de lengte van de memories of

¹ Na de vaststelling ervan op 25 september 2012, is het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* van 29 september 2012. Overeenkomstig artikel 210 ervan, treedt dit [Reglement](#) in werking op de eerste dag van de tweede maand na die van de bekendmaking ervan.

² In 2011 waren er 423 prejudiciële verwijzingen op een totaal van 688 nieuwe zaken. De prejudiciële verwijzingen vertegenwoordigen dus meer dan 60 % van de bij het Hof aangebrachte rechtszaken.

³ Opgemerkt moet worden dat het Hof er, niettegenstaande het groeiend aantal rechtszaken, in is geslaagd om de gemiddelde duur van de zaken aanzienlijk terug te brengen. Zo bedroeg de gemiddelde duur van behandeling van de prejudiciële verwijzingen 16,4 maanden in 2011, tegenover meer dan 25 maanden in 2003.

schriftelijke opmerkingen te beperken of om de voorwaarden te versoepelen voor de vaststelling van een met redenen omklede beschikking door het Hof, met name wanneer een prejudicieel gestelde vraag van een nationale rechterlijke instantie geen ruimte voor redelijke twijfel laat.

De nieuwe regels omvatten daarnaast een aantal belangrijke innovaties op het gebied van de mondelinge behandeling. Wanneer het Hof zich na lezing van de memories of schriftelijke opmerkingen van de partijen voldoende voorgelicht acht, zal het in beginsel niet langer verplicht zijn om een pleitzitting te houden, zodat het beter in staat zou moeten zijn om binnen kortere termijn uitspraak te doen. Het nieuwe Reglement voor de procesvoering voorziet voorts in de mogelijkheid voor het Hof om, wanneer een terechtzitting wordt gehouden, de partijen te verzoeken hun pleidooi op een of meer bepaalde punten te concentreren of in de mogelijkheid om in verschillende zaken van eenzelfde aard met hetzelfde voorwerp een gemeenschappelijke terechtzitting te houden. Daarentegen wordt het rapport ter terechtzitting, dat voor veel kosten en vertraging in de behandeling van de zaken zorgt, afgeschaft.

Parallel aan de reeds genoemde doelstellingen wil het nieuwe Reglement voor de procesvoering **de bestaande regels en praktijken verduidelijken**. Zo wordt er een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de regels die op alle soorten van beroep van toepassing zijn en die welke eigen zijn aan elke afzonderlijke soort (prejudiciële verwijzingen, rechtstreekse beroepen en hogere voorzieningen). Ook zijn alle artikelen van het nieuwe Reglement genummerd en van een specifiek opschrift voorzien, zodat ze gemakkelijk zijn terug te vinden. In verband met prejudiciële verwijzingen schrijft het nieuwe Reglement voor de procesvoering voortaan voor welke inhoud een verzoek om een prejudiciële beslissing minimaal moet hebben. Er is ook een bepaling over het anonimiseren van zaken. Een en ander zou de nationale rechters moeten helpen bij de formulering van hun verwijzingen en er tegelijkertijd voor zorgen dat het privé-leven van de partijen in het hoofdgeding beter wordt beschermd. Op het vlak van de hogere voorzieningen bevat het Reglement van 2012 een verduidelijking van de regeling voor incidentele hogere voorzieningen, ingesteld in antwoord op een aanvankelijke hogere voorziening. Voortaan moeten dergelijke hogere voorzieningen steeds bij afzonderlijke akte worden ingesteld, zodat zij daarna gemakkelijker door het Hof kunnen worden behandeld.

Tot slot worden met deze grondige herziening van het Reglement voor de procesvoering **de bestaande regels vereenvoudigd**, door bepaalde in onbruik geraakte of niet toegepaste regels te schrappen en door de wijze van behandeling van bepaalde zaken te herzien. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over de vereenvoudiging van de regels inzake de interventie van lidstaten en instellingen van de Unie, of de aanwijzing, voor een jaar, van een kamer die met heroverwegingszaken wordt belast, of vereenvoudiging van de procedure voor de behandeling van de verzoeken om advies, door voortaan te voorzien in de deelname van slechts één advocaat-generaal (en niet alle advocaten-generaal van het Hof).

Elk afzonderlijk genomen zal geen van de genoemde maatregelen de tendens van steeds meer en steeds complexere zaken, of de duur van de behandeling, kunnen ombuigen. Het Hof is er niettemin van overtuigd dat al deze maatregelen tezamen – luttele weken na de wijzigingen van het Protocol betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, waarbij de functie van vicepresident is ingevoerd en de samenstelling van de Grote kamer tot vijftien leden is uitgebreid, hetgeen in het

verlengde ligt van de beslissing van het Hof om vanaf oktober 2012 een nieuwe kamer van vijf rechters en een nieuwe kamer van drie rechters in te stellen – de zekerste weg zijn om het Hof in staat te stellen zijn taak te blijven vervullen, namelijk om binnen een redelijke termijn te zorgen voor de eerbiediging van het recht door uitlegging en toepassing van de Verdragen.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170